

[Morten Lango.]

fornyelsen af det danske landbrug, som hidtil ikke har været populært i dette ting, fik måske lidt mere venlighed fra landbrugsministeren, end man er vant til, og det må man så notere.

Jeg noterede mig også hr. Chr. Thomsens tale, som jo skulle være det kød og blod, hvorpå denne debat skulle føres, dette socialdemokratiske — som man skulle forvente — flankeangreb på regeringens elendige landbrugspolitik. Jeg må indrømme, at med denne beskrivelse stod hr. Chr. Thomsens tale ikke mål; den lignede til forveksling et par af de taler, regeringspartierne ordførere holdt, på en lang række af de væsentlige punkter.

Jeg vil dog glæde mig over, at hr. Chr. Thomsen benyttede lejligheden til temmelig kraftigt at fastholde ønsket om et forøget opkøb af rekreative arealer. Jeg tror, det bliver en meget vigtig faktor i dansk landbrugs modernisering, at vi får betydelige arealer, som ikke længere med rimelighed kan undergives landbrugsmæssig behandling; men som derimod kan være værdifulde arealer for befolkningen i dette land, hvis de bliver fornuftigt anvendt rekreativt. Det vil i løbet af ret få år vise sig at være kapitalmæssigt meget værdifulde arealer, hvis ikke det offentlige sørger for, at disse arealer i videst mulig udstrækning sikres til offentlig anvendelse; og jeg må sige, at vores erfaringer hidtil på det område har været sparsomme. Vi har en naturfredningslov, som i hvert fald fra dens fædres side var tænkt som de store linjers lov, nu skulle vi have store arealer sikret. Der er bare det ved det, at de nødvendige bevillinger er aldrig kommet frem; det blev til de små skridt efter de store linjers lov, og det er noget, der er på vej til at være en tragedie. Vi må glæde os over, at hr. Chr. Thomsen pegede så kraftigt på det, og også andre af ordførerne har da vist skyldig respekt for dette. Vi bliver nødt til at understrege, at det er en af de hastende sager, medmindre vi skal være nødt til at anvende ret kraftige midler for at sikre store, sammenhængende områder på ekspropriationsbasis og lignende.

Jeg skal derudover blot bemærke, at hvis man skal prøve på at finde nytænkning hos de tidligere ærede ordførere, så var det nok den radikale ordfører, som strakte sig

længst, som brugte flest sætninger, der ikke bliver brugt 3 gange af hver af de ordførere, vi har hørt. Jeg må indrømme, at jeg kan tilslutte mig en lang række af de tanker, den radikale ordfører var inde på, specielt om det, som på mange måder skulle være denne debats hovedpunkt, efter hvad man har forstået, nemlig arealproblemet. Det har altid forekommet mig fuldkommen oldtidsagtigt, at man fortsatte denne debat om den enkelte landbrugsejendoms areal, som om det var et særlig magisk tal, der bestemte, om det var et stort eller et lille brug. Jeg er ganske enig med den radikale ordfører, når han holdt på, at et brugsstørrelse i virkeligheden næppe havde nogen præcis sammenhæng med arealet. Jeg vil præcisere det derhen, at for mig er brugsstørrelsen et spørgsmål om omsætning, om produktion, og ikke om tilliggende, hvad enten dette tilliggende måtte være af høj eller lav bonitet. Hvis vi fortsætter med at diskutere arealgrænser, så vil vi meget hurtigt opdage, at vi diskuterer ikke reelle ting, vi diskuterer overhovedet ikke noget, der har med de egentlige strukturspørgsmål i landbruget at gøre.

Men naturligvis er der problemer i forbindelse med arealerne, som vi må se på med omhu. For mig er det langt, langt væsentligere, at de enkelte bedrifter får en fornuftig afrunding af deres jordtilliggende, end om de måler det ene eller det andet antal hektarer eller tønder land. Det er, som det hedder, arronderingen af brugene, som er væsentlig. Netop i en periode, hvor antallet af landbrug givetvis vil gå ned fra år til år med ret betydelig hastighed, er denne afrunding af brugene helt væsentlig, og det er kontrollen med den, som i vid udstrækning bliver afgørende for, om vi i fremtiden vil have et nogenlunde brugbart og effektivt landbrug.

Derfor skal jeg fastholde, at i hele denne diskussion om sammenlægningsgrænser er afrundingsproblemerne langt, langt vigtigere, og de bør have en prioritet, der er langt højere end spørgsmålet om, hvor meget man må lægge sammen.

Landbrugslovgivningen i øvrigt må jeg indrømme at vi ikke er kommet særlig tæt på, men som jeg sagde for lidt siden, noterede jeg mig — det gjaldt for øvrigt specielt den radikale ordfører — at spørgsmålet om investeringen begynder at komme i en mere fremskudt position, hvis vi skal sikre os et